

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова
Освітня програма	33737 Освітньо-наукова програма "Інженерія програмного забезпечення"
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

10.06.2020 р.

Справа № 0473/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 12 "Інформаційні технології" у складі:

Удовик Ірина Михайлівна – головуєчий,
Володимир Бурячок,
Штовба Сергій Дмитрович,
Чумаченко Дмитро Ігорович,
Турбал Юрій Васильович,
Савенко Олег Станіславович,
Рубін Едуард Юхимович,
Роскладка Андрій Анатолійович,
Приходько Сергій Борисович,
Олексій Беседовський,
Любченко Віра Вікторівна,
Левківський Вадим Валерійович,
Корченко Олександр Григорович,
Ролік Олександр Іванович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33737
Назва ОП	Освітньо-наукова програма "Інженерія програмного забезпечення"
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 14, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОНП відповідають стратегії ЗВО (Концепція розвитку ЗВО (<https://onat.edu.ua/kontsepsiya-rozvytku-onaz/>) та спрямовані на заснування нових та осучасненні наявних наукових шкіл, залучення до проектів інноваційного розвитку сфери зв'язку та інформатизації, інтеграцію освітнього процесу й наукових досліджень та розробок, що відповідає таким цілям ОНП як підготовка висококваліфікованих фахівців з глибокими знаннями у сфері процесів розробки програмного забезпечення.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі ОНП формувалися згідно з рекомендаціями ключових ІТ-роботодавців регіону. За результатами співбесіди ЕГ з фокус-групою студентів можна зробити висновки, що студенти були залучені до обговорення ОНП при її започаткуванні. Освітня програма є актуальною та збалансованою у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтересів стейкхолдерів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЕГ виявлено, що при розробці ОНП враховано досвід провідних вітчизняних ЗВО та уніфікований перелік вимог та рекомендацій до спеціалістів, презентований Асоціацією "ІТ України" у 2018 р. Також, під час розробки ОП було проаналізовано Міжнародну та Національну рамки кваліфікацій, загальноєвропейські вимоги до студентоцентрованого навчання, міжнародних взірців та директив European Standards and Guidelines der ENQA, враховуються рекомендації міжнародної асоціації обчислювальної техніки (Association for Computing Machinery, Curricula Recommendations), наступні Masters Programs: Masters Degree in Creative App Development (Falmouth University), Master of Science in Software and Data Engineering (Università Della Svizzera Italiana), Internet of Things: Innovation and Management Program (IoT-IM) Master (École Polytechnique - French institute), Master in Software Engineering of Distributed Systems (KTH Royal Institute of Technology) для запозичення найкращих практик при формуванні цілей ОП та переліку освітніх компонентів. Однак, які саме ОК було взято з яких ОП ні зі звіту ЕГ, ні зі звіту самооцінювання з'ясувати не вдалось.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій

для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за освітнім ступенем "Магістр" спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення" наразі відсутній. Визначено, що програмні результати навчання за ОП відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для освітнього ступеня "Магістр".

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Згідно опису освітньої програми "121 Інженерія програмного забезпечення" її обсяг становить 120 кредитів ЄКТС. ОНП містить 10 обов'язкових освітніх компонентів обсягом 80 кредитів ЄКТС та 8 вибіркового освітніх компонентів обсягом 40 кредитів ЄКТС. Здобувачі мають можливість обирати дисципліни із загального переліку освітніх компонентів, що містить 50 дисциплін. Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування фахових компетентностей, складає 99 кредитів ЄКТС.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Матриця відповідностей засвідчує повне забезпечення обов'язковими компонентами ОНП програмних результатів навчання. Вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонентів освітньої програми є обґрунтованими і дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Освітні компоненти у цілому відповідають спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Аналіз наданих робочих програм дисциплін показав, що всі програмні результати, передбачені в ОП, забезпечуються освітніми компонентами.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Навчальний план ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема, через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі 40 кредитів ЄКТС, з яких 15 кредитів ЄКТС з циклу загальної підготовки, а 25 кредитів ЄКТС – цикл професійної підготовки. Список дисциплін, що запропоновано для вибору здобувачам, містить 50 позицій. Здобувачі вищої освіти, які були присутні на інтерв'ю, проінформували експертів про те, що вони мали можливість вільно обирати дисципліни.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Згідно з наказом про розподіл на магістерську практику (наказ ректора № 01-08-488 від 28.12.2019 р.) здобувачі вищої освіти даної ОНП проходять практику на підприємствах, з якими укладено угоди на проходження практик (ТОВ "Геонік", ТОВ "Агріка Україна" та DataScience (MA) Fachbereich Informatik und Sprachen). Зміст програми магістерської практики в цілому відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням стейкхолдерів, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОНП результатів навчання.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Здобувачі вищої освіти отримують можливість набуття соціальних навичок під час роботи над проектами у практичній складовій, а також за рахунок вивчення вибіркового дисциплін із загально університетського пулу. Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ з'ясовано, що формування соціальних навичок (soft skills) на ОНП потребує вдосконалення.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за спеціальністю 121 "Інженерія програмного забезпечення" відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Аудиторне навантаження для здобувачів вищої освіти в середньому складає 27–33%.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Навчання студентів за дуальною формою планується здійснювати за індивідуальними навчальними планами, які складаються під керівництвом наставника від кафедри та представника підприємства. Однак поки такої практики на ОНП не має.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

У звіті ЕГ відзначено, що правила прийому є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Для спрощення ознайомлення претендентів на вступ з правилами прийому рекомендуємо розділити інформацію для цільових груп (для здобуття ступеня бакалавра, магістра, Phd).

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому до ЗВО розміщені на офіційному сайті, містять всю необхідну інформацію про процедуру вступу на ОНП.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ОНП орієнтована на партнерство із закордонним закладом освіти Anhalt University of Applied Sciences (Кетен, Німеччина) та має договір про програму подвійних дипломів.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У тимчасовому положенні про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів, а також надання їм академічної відпустки (2018 р., п.3.9) описано механізм визнання результатів неформальної/інформальної освіти. У звіті самооцінювання ЗВО відзначено, що за час реалізації ОНП в Одеській національній академії зв'язку ім. О.С. Попова не було прикладів практики застосування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Однак, на зустрічі з викладачами і студентами ЕГ продемонстровано розуміння і наявність можливостей визнання результатів неформальної освіти, яке, хоч і не систематично, але застосовується у навчальному процесі.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ з'ясовано, що формування соціальних навичок (soft skills) на ОНП потребує вдосконалення.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У звіті ЕГ відзначено, що на початку семестру викладачі повідомляють студентам про цілі, зміст навчання і систему оцінювання, що підтвердили здобувачі під час інтерв'ювання. Текст ОНП та силабуси дисциплін знаходяться у відкритому доступі, однак силабуси не містять опису критеріїв оцінювання, а лише бали.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Студенти даної ОНП залучаються до різних науково-технічних заходів: наукових конференцій, публікації статей, приймають участь в олімпіадах IT-напряму.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ з'ясовано, що оновлення змісту освітніх компонентів відбувається з урахуванням власних досліджень та консультацій з представниками IT-компаній.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Студенти на ОНП мають можливість навчатися в Anhalt University of Applied Sciences за програмою подвійних дипломів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Формула визначення середньої зваженої підсумкової оцінки за навчальну дисципліну, а також шкала розподілу оцінок за 100-бальною системою подані у п. 6.10.6 Положення про організацію освітнього процесу. Ця ж шкала оцінювання, а також розподіл балів за види робіт в межах дисципліни подані в робочій програмі та силабусу та продубльовані в описовій частині відповідних електронних навчальних курсів, що дозволяє здобувачам отримати інформацію про оцінювання ще до початку вивчення дисципліни.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

На час експертизи ОНП затверджений стандарт освіти за спеціальністю 121 "Інженерія програмного забезпечення" для другого (магістерського) рівня відсутній.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Положення про організацію освітнього процесу не містить опису процедури апеляції. Питання апеляції описано лише для процедури атестації здобувачів у розділі 6 Положення про екзаменаційну комісію для атестації осіб, що здобувають ступінь бакалавра чи магістра (2018, https://onat.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/05/Положення-про-екзам_-ком_2018.pdf). Під час інтерв'ювання ЕГ студентів та викладачів випадків конфлікту інтересів не виявлено.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО на момент акредитаційної експертизи діє Положення про академічну доброчесність (<https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Положення-про-доброчесність.pdf>). Однак, у звіті ЕГ та самооцінюванні ЗВО надано інформацію щодо перевірки на наявність академічного плагіату. Однак прикладів реакції на такі порушення ЗВО та ЕГ не надали. Щодо інших порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (наприклад, списування) інформації не має.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз ЕГ професійної кваліфікації та авторських сторінок науково-педагогічних працівників у наукометричних базах засвідчив відповідність досліджень більшості викладачів тим дисциплінам, які вони забезпечують на ОНП.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ОНАЗ від 24.02.2015 (https://onat.edu.ua/publicnyainformatsiya/kadrovi_pitanniya/). Аналіз положення засвідчив, що процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Приклади залучення роботодавців до реалізації ОНП закладом вищої освіти та ЕГ не наведено.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Більшість викладачів ОНП не працює за зовнішнім сумісництвом чи цивільно-правовими договорами у практичному середовищі.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Науково-педагогічні працівники пройшли підвищення кваліфікації у інших закладах вищої освіти. При інтерв'юванні ЕГ роботодавці підтвердили зацікавленість організацією стажування у виробничих умовах деяких викладачів ОНП на взаємовигідних договірних засадах. Однак, поки така практика на ОНП відсутня.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції, що підтвердили НПП під час зустрічі з ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

За результатами зустрічей ЕГ із роботодавцями та студентами виявлено, що загалом вони позитивно оцінюють рівень матеріального та навчально-методичного забезпечення.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

У результаті інтерв'ю ЕГ з'ясовано, що ЗВО надає безоплатний доступ викладачам та здобувачам до спектру електронних та інформаційних ресурсів (також до наукометричних баз Scopus та Web of Science), які є необхідними для навчання студентів, а також викладацької та наукової діяльності в межах ОНП.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпека життєдіяльності у навчальних корпусах та гуртожитках гарантується регулярними інспекціями відповідних відділів університету (охорони праці, пожежної безпеки з оновленням вогнегасників та ін.) та проведенням інструктажів зі студентами і викладачами. Для забезпечення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти проводяться опитування та залучаються органи студентського самоврядування за пропозиціями яких приймаються рішення щодо удосконалення освітнього середовища.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує консультативну та соціальну підтримку за рахунок функціонування Відділу соціально-психологічної і виховної роботи. Забезпечено можливість консультативної та соціальної підтримки з приводу працевлаштування.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У звіті ЕГ відзначено відсутність спеціально обладнаного входу в корпус інституту інфокомунікації та програмної інженерії для людей з особливими освітніми потребами, проте це зумовлено конструктивними особливостями будівлі.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Інтерв'ювання ЕГ здобувачів освіти, що навчаються за ОНП, а також представників студентського самоврядування було з'ясовано, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією не було, але здобувачі добре поінформовані про те, що робити у таких випадках, а представники студентського самоврядування готові надавати консультації всім студентам у випадку виникнення будь-яких конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У звіті ЕГ відзначено, що в академії відсутній систематизований та формалізований підхід щодо процедури перегляду та оновлення ОП. Рекомендуємо розробити чіткі процедури з розробки, перегляду та оновлення освітніх програм.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Зі звіту ЕГ з'ясовано, що студенти мають можливість особисто впливати на модернізацію ОНП через спілкування із викладачами. ЗВО залучені до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення якості вищої освіти через членство представників студентського самоврядування у вчених радах ОНАЗ.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

За результатами інтерв'ю ЕГ з'ясовано, що роботодавці залучаються до процесу перегляду освітньої програми, проте ця робота не є системною.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми ведеться за допомогою «Журналу реєстрації направлень на роботу», в якому зазначається місце роботи випускника, його посада та номер з датою видачі довідки з місця працевлаштування випускника.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Задokumentованих випадків виявлення недоліків в освітній діяльності як з реалізації ОНП, так і загалом, не було.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП акредитується вперше, тому зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, відсутні.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Згідно з інформацією, отриманою ЕГ під час інтерв'ювання адміністративного та академічного персоналу, ОНАЗ ім. О.С. Попова системно здійснює заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЗВО забезпечує громадське обговорення проєктів щодо змін ОНП зі всіма стейкхолдерами, проте ЕГ відзначила, що не мала можливості перевірки оприлюднення відповідної інформації (проєкту змін до ОНП та таблиці пропозицій) у визначені терміни.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Враховувати досвід іноземних освітніх програм при переглядах ОП. Рекомендуємо налагодити тісну взаємодію з випускниками та залучати їх до формування цілей та програмних результатів навчання за ОП, оскільки з одного боку випускники добре обізнані з можливостями ЗВО, а з іншого - добре знають потреби індустрії. Рекомендуємо розглянути питання щодо посилення орієнтації навчального плану освітньо-наукової програми на введення R&D (дослідження та розробка), L&D (навчання та розробка) навчальних дисциплін або тем.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

При перегляді та внесенні змін до ОНП рекомендуємо виділити 30% наукової складової. Формування соціальних навичок (soft skills) на ОНП потребує вдосконалення. Рекомендується враховувати профільні для ІТ-галузі вимоги щодо розробки програмних систем, розроблені членами ІТ Асоціації України (<https://drive.google.com/file/d/1WGoWQaD3eCVn68zmMgQu2upwGQ7jkUXu/view>), міжнародні стандарти програмної інженерії та управління проєктами SWEBOK і PMBOK. Рекомендуємо відкоригувати у освітньо-науковій програмі (ОНП) визначення Об'єкту. Зазначені «... підходи та способи...» - це предмет, а не об'єкт. Рекомендуємо взяти за основу визначення Об'єкту у проєкті Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» для другого рівня вищої освіти, а саме - Об'єкт: програмне забезпечення, процеси, інструментальні засоби та ресурси розроблення, модифікації, аналізу, забезпечення якості, впровадження, і супроводження програмного забезпечення. Рекомендуємо доповнити у ОНП вимоги до кваліфікаційної роботи таким. 1) Кваліфікаційна робота має розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі програмної інженерії і передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій. 2) Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. 3) Оприлюднення кваліфікаційних робіт з обмеженим доступом здійснюється відповідно до вимог законодавства. В наданій ОНП у вимогах до кваліфікаційної роботи, по-перше, про здійснення інновацій не згадується (хоча у Ч.1 Статті 5 Закону України Про вищу освіту зазначено: «Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру...»), по-друге,

оприлюднення тільки тем та анотацій не дасть змоги здійснювати перевірку нових кваліфікаційних робіт на плагіат серед тих робіт, що знаходяться на офіційному сайті ЗВО.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Для спрощення ознайомлення претендентів на вступ з правилами прийому рекомендуємо розділити інформацію для цільових груп (для здобуття ступеня бакалавра, магістра, PhD).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Текст ОНП та силабуси дисциплін знаходяться у відкритому доступі, однак силабуси не містять опису критеріїв оцінювання, а лише бали.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Щодо інших порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (наприклад, списування) та НПП, інформації не має. Рекомендуємо продовжувати популяризацію принципів академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо залучати професіоналів практиків до реалізації ОНП та реалізувати підвищення кваліфікації НПП у провідних IT-компаніях регіону.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Залучати провідних роботодавців регіону для покращення матеріально-технічної бази та підтримання на належному рівні освітнього середовища.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо розробити чіткі процедури з розробки, перегляду та оновлення освітніх програм. Задokumentованих випадків виявлення недоліків в освітній діяльності як з реалізації ОНП, так і загалом, не було. Рекомендуємо залучати випускників та роботодавців до перегляду ОНП та фіксувати документально надані рекомендації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо розмістити інформацію, яка стосується ОНП на сайті кафедри. Привести у відповідність інформацію про НПП, які викладають на ОНП. Системно розміщувати оновлену версію ОНП для обговорення. Згідно проекту стандарту кваліфікаційні роботи повинні бути у репозитарії ЗВО та доступними для ознайомлення, просимо врахувати після захисту робіт здобувачами вищої освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

УДОВИК ІРИНА МИХАЙЛІВНА